

Mobiliteitsrapport 2014

Vlaams Parlement 9 oktober 2014
Commissie Mobiliteit en Openbare Werken

Daan Schalck
Voorzitter

Frank Van Thillo
Secretaris

Beter Bestuurlijk Beleid

Kaderdecreet strategische adviesraden (2003)

- onderscheid tussen overleg en advies
- invulling van het primaat van de politiek
- SAR: een permanent orgaan dat tot taak heeft om het Vlaams Parlement, de Vlaamse regering te adviseren over strategische beleidsaangelegenheden
- 1 SAR per beleidsdomein

Historiek oprichting MORA

- Decreet van 20 april 2001 over de organisatie van het personenvervoer over de weg
- Decreet 30 april 2004 houdende de oprichting van de Mobiliteitsraad
- Decreet: Mobiliteitsraad van Vlaanderen
 - 7 juli 2006
- Besluit: Samenstelling MORA
 - 29 september 2006
- Besluit: Inwerkingtreding MORA
 - 24 november 2006

Structuur van de Mobiliteitsraad

- Opgericht binnen de SERV
- MORA-secretariaat
- Raad
- Bijzondere MORA-Commissie Goederenvervoer
- Bijzondere MORA-Commissie Personenvervoer
- Dagelijks bestuur

Samenstelling MORA

- Voorzitter
- 12 Sociale Partners
- 6 mobiliteitsverenigingen
- 2 Milieu en Natuurverenigingen
- VVSG en VVP
- De Lijn
- NMBS
- 3 Experten

12 Sociale Partners

- voorgedragen door de SERV
- zes werkgevers en zes werknemersafgevaardigden
- maximum zes vertegenwoordigers van de interprofessionele partners
- overige leden zijn vertegenwoordigers behorend tot de groep van de private vervoeraanbieders

Decretale opdracht

Uit eigen beweging of op verzoek

- advies over de hoofdlijnen van het beleid
- bijdragen tot het vormen van een beleidsvisie
- advies over voorontwerpen van decreet of besluit
- reflecties leveren over de beleidsnota's
- Begroting, meerjareninvesterings- en exploitatieplannen
- Mobiliteitsrapport en Mobiliteitsverslag

Kennisdeling

Overleg

MORA-adviezen

- Mobiliteitsrapport – Mobiliteitsverslag
- Advies Beleidsnota – Beleidsbrief
- Advies Mobiliteitsdecreet
- Advies Mobiliteitsplan Vlaanderen
- Advies Kilometerheffing voor vrachtwagens
- Aanbeveling versnelling infrastructuurprojecten
- Advies Belasting op in Verkeersstelling (BIV)
- Advies Luchtkwaliteitsplan
- Advies Vlaams Klimaatbeleidsplan
- Advies Gedeelde Mobiliteit
- Advies Vlaamse Spoorstrategie
- ...

Aanbevelingen

Infrastructuur

Infrastructuur - Situering

- Toenemende capaciteitsdruk
- Nog grote inspanningen voor realisatie infrastructuur nodig
- Kost overstijgt de middelen
- Moeizaam, lang en niet transparant beleidsproces

Uitdagingen maatschappelijk debat

- Bewustmaking noodzaak afgewogen keuzes en prioriteiten
- Via maatschappelijke inbreng bijdragen tot versnelling
- Consequenties PPS-financiering
- Logistieke positie van Vlaanderen vrijwaren
- Mobiliteitsplan Vlaanderen als kader voor visie op infrastructuur

Bouwstenen

- Aandacht voor maatschappelijke invalshoek bij afweging
- Multimodale afweging investeringsprojecten
- Transparantie, vroegtijdige betrokkenheid en communicatie
- Transparantie over kosten, middelen en effecten investeringen

Regeerakkoord 2014-2019

- Prioriteiten per modus
- Objectivering infrastructuurprojecten via MKBA
- Toepassen decreet Complexe projecten
- Afwerking Mobiliteitsplan Vlaanderen
- ...

Input MORA

- Maatschappelijke onderbouwing van infrastructuurprojecten en het beleidsproces door :
 - Kennisdeling en debat MKBA vanuit maatschappelijke invalshoek
 - kennisdeling investeringsprogramma's
 - Overleg en advies over gemaakte keuzes
 - Kader voor visie wordt het Mobiliteitsplan Vlaanderen

Openbaar vervoer

Openbaar vervoer - Situering

- Debat over kostendekkingsgraad De Lijn
- Debat over kostenefficiëntere invulling basismobiliteit
- Debat over investeringen weginfrastructuur versus investering in openbaar vervoer
- Debat over prijszettinginstrumenten personenvervoer weg

Uitdagingen maatschappelijk debat

■ Debat over invulling basismobiliteit

- Evolueren naar meer vraaggestuurde en kostenefficiëntere invulling van het recht op mobiliteit
- Bestaande sociale, inclusieve opdracht van bereikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid

■ Debat over tarieven

- Tariefdifferentiatie
- Kwaliteitsbehoud openbaar vervoer
- Bijdrage aan het evenwicht tussen vraag en aanbod
- Impact nieuwe technologieën

Uitdagingen maatschappelijk debat

■ Hoe reizigersgroei nastreven

- Conform doelstelling PACT 2020
- Reiziger centraal stellen
- Breed mobiliteitsbeleid voeren

■ Gedeelde mobiliteit versterken

- Uitbreiding en versterking aanbod klassiek openbaar vervoer
- Debat efficiëntere invulling basismobiliteit
- Tariefintegratie

Bouwstenen

■ Inzicht in kost openbaar vervoer:

- ▀ Indicatoren transparant en consistent houden
- ▀ Nood aan gewestelijke cijfers NMBS
- ▀ Kostprijs vraaggestuurd en aanbodsmodel
- ▀ Kostprijs per doelgroep: woon-werkverkeer, woon-schoolverkeer, ouderen, jongeren...
- ▀ Effect prijsbeleid op kostendekkingsgraad, aankoop- en verplaatsingsgedrag reizigers
- ▀ Inzicht in efficiëntiewinsten d.m.v. inzet gepaste voertuigcapaciteit
- ▀ Objectieve kostprijs van andere modi

Bouwstenen

- Inzicht in de baten van het openbaar vervoer:
 - Vermeden maatschappelijke kosten
 - Bijdrage openbaar vervoer aan sociaal-economisch en mobiliteitssysteem
 - Impact openbaar vervoer op sociale integratie, maatschappelijke participatie en tewerkstelling

Input MORA

Debat over basisbereikbaarheid

■ Vlaams Regeerakkoord 2014-2019

- Evaluatie concept basismobiliteit
- Evolutie naar basisbereikbaarheid

■ Bespreking evaluatie basismobiliteit

■ Maatschappelijke invulling van basisbereikbaarheid

Input MORA

Debat financiering & tarieven openbaar vervoer

■ Vlaams Regeerakkoord 2014-2019

- ‘Verzekeren toekomst openbaar vervoer door duurzame verhoging kostendekkingsgraad door:
 - Beheersen uitgaven eigen aan interne organisatie
 - Extra inkomsten genereren door oa. rechtvaardige & gedifferentieerde tarieven
- Invoeren gedifferentieerde tarieven, bv. volgens doelgroep (bv. sociale tarieven), kwaliteit, afstand en tijd. Na uitrol RETIBO, bijsturing mogelijk

■ Advies en overleg over de maatschappelijke effecten financiering en tariefbeleid

Kilometerheffing

Kilometerheffing - Situering

Politiek

- Partijprogramma's -> Vlaams Regeerakkoord 2014-2019
- Politiek akkoord van 21 januari 2011
 - Hervorming verkeersbelastingen
 - Wegenvignet
 - Kilometerheffing voor vrachtverkeer over de weg
 - Proefproject kilometerheffing personenvervoer in GEN-zone

Middenveld

- Memoranda van middenveldorganisaties
- Adviezen van MORA, CESW, ESRBHG

Omgeving

- OESO-aanbevelingen voor België
- Trends in Nederland, Duitsland, Frankrijk

Situering

■ Beleidsplannen

- Ontwerp Mobiliteitsplan Vlaanderen
 - Uitdagingen voor milieu, infrastructuurkost, congestie
- Klimaatbeleidsplan
 - Uitdagingen voor milieu

■ Europees beleidskader

- Eurovignetrichtlijn 2011/76/EU
 - Randvoorwaarden voor tarieven (hoogte, samenstelling), besteding opbrengsten, compensaties verkeersbelasting,...
- EU witboek transport 2011
 - De gebruiker / vervuiler betaalt – principe toepassen
- Jean-Claude Juncker – mission letter Maroš Šefčovič
 - Develop policies to foster a cross-transport approach based on a “user-pays” philosophy

Uitdagingen maatschappelijk debat

- Instrumenten voor beïnvloeden van transportvraag
 - Sterke groei van personen- en goederenvervoer & noodzaak instrumenten
 - Op agenda houden
- Kilometerheffing goederenvervoer
 - Realistisch omspringen met maatschappelijke verwachtingen
- Kilometerheffing personenvervoer
 - Zoeken naar draagvlak voor een instrument

Kilometerheffing goederenvervoer

- Klankbord voor regelgever over aandachtspunten draagvlak uit MORA-adviezen
 - Voorwaarden tarieven
 - Eenvoudig – Transparant – Concurrentieel
 - Samenstellende elementen
 - Wegtype – Externe kosten
 - Inkomsten
 - Huidige versus te verwachten inkomsten
 - Besteding opbrengsten
 - Gewenste en ongewenste effecten van de tarieven
 - Mobiliteit – capaciteit – kosten van ondernemingen
 - Gevraagde studies
 - Concurrentiepositie - correcte vergelijking met buurlanden
 - Sociaal-economische onderbouwing

Input MORA

- Vlaams Regeerakkoord 2014-2019
 - Invoeren kilometerheffing vrachtvervoer over de weg in 2016
- Nog wetgeving nodig
 - MORA-adviezen over ontwerpen van decreet
 - Aftoetsen randvoorwaarden uit MORA-adviezen
- Klankbord voor voorstellen
 - Sociaal-economische impact van de tarieven
- Communicatie en informatie-uitwisseling
 - Maatschappelijk middenveld – Vlaamse Regering

Kilometerheffing personenvervoer

- Input voor maatschappelijk debat
 - Visie van de Vlaamse Regering
 - Doelstellingen en effecten
- Doelstellingen en nagestreefde effecten
 - Variabilisering van kosten (gebruik versus bezit)
 - Mobiliteitssturing - Sturing naar milieu
 - Bijkomende inkomsten creëren
- Gewenste en ongewenste effecten
 - Mobiliteit – gedrag – gezinsbudget – milieu - ...
- Besteding opbrengsten
- Randvoorwaarden

Input MORA

- Vlaams Regeerakkoord 2014-2019
 - Voor personenwagens onderzoeken we of en onder welke voorwaarden op termijn en op budgetneutrale wijze een kilometerheffing kan worden ingevoerd of een wegenvignet (p.16)
- Visie over proefproject kilometerheffing in GEN-zone
- Strategische visie over maatschappelijke effecten van prijsinstrumenten

Uitdagingen voor Maatschappelijk debat 2014-2019

Infrastructuur

keuzes onderbouwen
en prioriteiten leggen

impact PPS inschatten

logistieke positie
Vlaanderen vrijwaren

beleidsproces verbeteren
en versnellen

Mobiliteitsplan
Vlaanderen als kader

eerlijker prijzen

Openbaar vervoer

basismobiliteit kosten-
efficiënter invullen

tarievenbeleid herbekijken

reizigersgroei nastreven

comodaliteit en gedeelde
mobiliteit versterken

Kilometerheffing

transportvraag beheersen

draagvlak voor kilometer-
heffing goederenvervoer
zoeken

maatschappelijk debat
over kilometerheffing
personenvervoer
organiseren

- www.mobiliteitsraad.be
- info@mobiliteitsraad.be
- +32-2-209.01.25

 @MOBILITEITSRAAD